

felében élő, egyik legnagyobb, felelős magyar gondolkodó szavain eltöprengeni, ráadásul nem digitális kiterjesztésben.

Kisebbségi törvényünk - a Magyar Köztársaság Alkotmányával, főként pedig évezredek óta gyümölcsöző magyar hagyományaink szellemével egyezően - kimondja, hogy mindenki olyan nemzetiségű, amely nemzetiséghez tartozónak vallja magát.

Erkölcsileg fogalmazzuk így: olyan nemzetiségű, amelyik nemzetiséget vállalja. Távolról sem „igen”-„nem” alapon. A nemzeti-érzelmi hovatartozás nem digitális kérdés. Többrétű: saját tisztességünk, és a mások iránti tisztesség vállalásának kérdése.

Persze, vannak, akik választásról választásra nemzetiséget „váltanak”.

És akkor? Hiszen olyanok is vannak, akik lopnak, holott meg van írva a Tízparancsolatban: Ne lopj!

De ha lopnak - attól még a Törvény érvényes. Az erkölcsi törvény is.

Föltettem a kérdést: vajon egy húsz éve bevándorolt örmény és egy színmagyar személy házasságából származó emberke tud-e majd örmény is lenni, ha Magyarországon élve nem tanulja meg az örmény nyelvet? A személyes válaszom: remélem, hogy igen. Remélem, hogy az a kicsi gyermek tíz, vagy ötven év múlva nyugodtan mondhatja, ékes magyar nyelven:

- Nem tudok örményül, de örmény származásúnak érzem magam, és büszke vagyok rá. És magyar anyanyelven ápolni és terjeszteni fogja egyik szülőjétől örökölt örmény kultúráját, és a másiktól örökölt magyar kultúráját.

És akkor tiszta szívvel, hangosan hivatkozhat az örmény származású *Kiss Ernő* aradi vértanúra, aki csak magyarul, latinul és németül tudott, örményül nem. Persze, ha még akkor létezik a magyarság befogadó, intelligens, finom kultúrája, amely nem digitális.

(Megjelent: *EÖGY füzetek* 2002 nov.)

Dr. Száva Tibor-Sándor

„Még mindig jelentkeznek családok!”

A sok éves családkutatások után is még mindig kerülnek elő olyan székelyföldi kifelejtett családok, akik származásilag a magyar-örmény közösséghez tartoztak, tartoznak, de eddig nem került sor arra, hogy ezt nyilvánosságra hozzák, bemutatkozzanak, és megismertessék az alig ismert székelyföldi településen élt családjaik történetét.

Ez azzal magyarázható, hogy a család felmenője már több mint 200 éve Szépvízről a háromszéki tájakon telepedett le, és így megszakadtak kapcsolataik a valamikori örmény közösséggel. Pedig ez

a család a szépvízi **Mánya család** egyik meghatározó ága volt, és az ő felmenőjük kereskedőként érkezett a Kovászna környéki településre, de az elmúlt két évszázad alatt az utódok teljesen beleolvadtak az ottani székelységbe. Itt személyem érintettsége abban adódik, hogy az egyik dédanyám is **Mánya** nevű volt, valamint a fiútestvére Kézdivásárhelyen élt és ott halálzott el.

Az idén szeptember első napjaiban bécsi lakásomon felkeresett egy hölgy és bemutatkozott, hogy ő **Mánya Magdolna**,

aki a Kézdivásárhely közeli Ozsdola helységben született 1954-ben.

A címetet a szépvízi plébános úrtól kapta meg, és az ő biztatására keresett fel azzal a céllal, hogy tisztazza a családja eredetét, mint utolsó Mánya jogán az Ozsdolán született családokból.

Így kezdtük el az ozsdolai Mánya-családot érintő kutatómunkát és már az elején kiderült, hogy az idők folyamán ezen a távoli háromszéki tájon egy egész Mánya csoportosulás élt az akkor odatelepült felmenő jóvoltából. Röviden így lehetne összefoglalni vázlatosan ennek a családnak a történetét:

A csíkszépvízi *Mánya János* /1782-1836/ 1809-ben nősült Csíkszépvízen, neje *Persián (Urmánczy) Erzsébet* /1789-?/, majd mint fakereskedő Kovásznán kezdte el működését. Házasságából 4 gyermek született, akikről egy kis kutatással és a levéltári adatok segítségével a következő eredmény született:

- **János /1810 - ?/**, Katalin /1815- ?/ (Pap Györgyné), Anna /1818-1843/ (Pászka Andrásné), Teréz /1822- ?/ (1844-től a volt sógora Pászka András neje lett). Feltehetően, hogy még születhetett egy fiú is Kosztántin /1813-?/ néven, de aki később a Mánya családnevet Kosztándira cserélte fel !?

Az utóbbi *János /1810- ?/* is kovásznai kereskedő volt, de miután 1840-ben nősült a közeli Ozsdolán építette fel családi életét. Jánosnak 1840 és 1854 között 3 felesége is volt; *Lengyel Ilona*, *Lengyel Éva* /1819-1853/ és *Lengyel Ágnes*. A házasságaiból összesen 6 gyermekéről tudunk:

- *András /1841-1893/*, *János /1845-1845/*, *János /1846- ?/*, *Anna /1849- ?/* (Bíró Lajosné), *Ágnes /1852 -?/* *Fleischer Friderikusné*, *Róza /1855 -?/* (akinek 3 férje is volt: *Bögözi Imre /1854-1886/*,

Márton Mihály /1858-?/ és *Nagy András /1864-?/*). Ezután sorba követjük az itt felsoroltak családjait:

- **Mánya András** /1841-1893/, aki 1874-ben nősült, neje *Bögözi Magda /1853-?/*, és itt 2 *fiú született*:

Mánya Imre /1878-1933/ (férfiszabó, aki 1906-ban nősült Budapesten, neje *Perpicz Matild /1884-?/* és itt született *Magda* és *Jenő*), valamint a második fiú:

Mánya István /1887-1954/, aki 1924-ben nősült Ozsdolán, neje *Jakabos Róza /1892-1962/*. Itt születtek: *Mihály /1922-1944/* (II. világháború), *András /1928-1970/* (aki 1952-ben nősült Ozsdolán, neje *Barabás Teréz /1921- ?/* és itt született *Mária /1953-2017/*), *István /1926-1989/* (aki 1953-ban nősült, neje *Csiki Ilona /1930- /* és itt született **Mánya Magdolna** /1954- / *Kónya Benedekné /1950- /*).

- **Mánya János** /1846- ?/, aki 1873-ban nősült először, neje *Molnár Erzsébet /1851-1883/*, itt születek:

Apollónia /1874-?/, *István /1876-1883/* és *Sándor /1879-1957/*. Második házassága 1884-ben *Bándi Erzsébet* /1859-?/ történt és itt születtek: *András /1888-?/* aki ozsdolai főtörzs-örmeister volt, de 1918-ban Debrecenbe távozott és itt megnősült, neje *Terjék Ilona /?-?/* volt, ahol 2 lány született: *Éva /1922-?/* és *Mária /1925-?/*. A Debrecenbe távozott *András*nak volt egy fiatalabb testvére *József /1896-1917/*, aki 1915. ápr. 1-én vonult be a brassói 2. Cs. és kir. gy.e.-hez (Infst.IR.Nr.2, Komp.5) és a fronton számos ütközet után 1916 őszétől a Keleti-Kárpátokba vezényelték, majd 1917. aug. 16-31 közötti harcokban nem messze a galíciai határtól *Topourucz* és *Groznicz*y között életét vesztette.

(A fenti családtörténeti írás mellett, az alábbiakban látható a szerkesztett ozsdolai *Mánya-családfa* is!)

A háromszéki Ozsdolára telepedett Mánya-család

/Ágop Mánugián/ Mánug Jakob ∞ N.N. (neje nem ismert)
(1624-1697)

(A felmenő Vaslui-ban (Vasló) született és itt is nősült /neje ismeretlen/, először Besztercére, majd az 1670-es évek elején Szépvízre települt, 5 gyermeke volt, ebből az ozsdolaiak felmenője:

(Váslovszki) Mánug Gergely ∞ (Száva) Isáák Márkid
/1666-1735/ /1681-1751/ (szépvízi)

Szépvízi állatkereskedő volt, 1699-ben nősült, 7 gyermeke volt, ebből az ozsdolaiak felmenője:

Váslovszki János ∞ Stechnó Kajetána
/1706-1782/ /1717-1794/ (szépvízi)

Szépvízi állatkereskedő volt, 1736-ban nősült, 7 gyermeke volt, ebből az ozsdolaiak felmenője:

Mánya Tódor ∞ Csercsel Anna /Kristófé/
/1751-1821/ /1761-1836/ (gyergyói)

Szépvízi kereskedő volt, 1782-ben nősült, 9 gyermeke volt, ebből az ozsdolaiak felmenője:

Mánya János ∞ Persián Erzsébet /Urmánczy/
/1782-1836/ /1789- ?/ (szépvízi)

(A fenti Mánya János 1809-ben nősült Szépvízen, majd Kovásznán folytatott kereskedői tevékenységet. Rokonságba állt a csíktaplocai Mánya Dáviddal /1825-1892/, a bécsi dr. Száva Tibor üknagyapjával). A fenti „szépvízi“ Mánya Jánosnak 4 gyermeke ismert, de talán volt egy *Kosztántin* /1813-?/ is):

Mánya János ∞ Lengyel Éva Katalin ∞ Pap György Anna ∞ Pászka A. Teréz ∞ Pászka A.
/1810- ?/ /1819 - 1853/ /1815-?/ (ház. 1838) /1818-1843/ (ház.1839) /1822-?/ (ház.1844)

Mánya János kovásznai kereskedő 3-szor nősült 1840-1854 között, innen 5 gyermek szül. Ozsdolán:

1. Mánya András (anyja Lengyel Ilona), felesége Bögözi Magda

2. Mánya Anna

3. Mánya János, (anyja Molnár Erzsébet)

4. Mánya Ágnes

5. Mánya Róza, f (anyja Lengyel Ágnes)

(Megj: Nincs kizárva egy olyan névcsere se, ahol az 1813-ban született Mánya Kosztántin utódai, az apa keresztnévét Kosztándira változtatva családnévnek írták be és ez később így állandósult)

További információ a szerzőtől kérhető.